

Hátszór hasznosított gármond sor Nagybanc tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. vagy annál és gyakorlbi
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal!

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Uppelich Alejos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eck-
haus den Wollzeile 36). Haasensteint et Vogler (Wallfisch-
gasse 10). Rud. Mosse Publicistische Bureau **Budapestben**
Haasensteint és Vogler hirdetés közz. irodája. Weiss M6
hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest
szerviztér 5. sz.

Nyilvartári cikkekek
gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

AZ ÉRTÉKESEB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

(Folytatás).

(Folγ. kōv.)

szét, a az orosz derékhad, mely a várnégyszög felé operál, a Lom folyó hosszában Ozmán-Bazárig foglalt állást. — Ez a derékhad várja az ottidő orosz hadtest megérkezését Gyurgyevóba, mely egyesülve az ott levő tizenegydik hadtesttel, átkel a Dunán, és segít csernirozni Ruscsukot.

Az oroszok Ázsiában.

Az ázsiai csatáról jelentik, hogy az oroszok Karsz előtt állott hadseregükkel együtt visszavonultak az orosz határra, miután a törökök által Bajazidnál megvertek. Mukhtar pasa az orosz határhoz közel táboroz; — s így itt, mint az európai csatáit, legközelebb nagy csatákat várnak. — Az európai csatáit a törökök, az ázsiai az oroszok fogják támadni.

A szultán bizalmatlansága.

A szultán föltette bizalmatlanná lett mindenki iránta. Layard angol követ Szaid pasa után, ki a szultán első titkára, világosította föl a török uralkodót arról, hogy minő roppant előnyöket vitt ki a muszka az által, hogy hatalmába kerítette Fabrovát és Tirnovát, s a török csapatok sehol sem tanúsítottak erőly ellenállást. A szultán azóta módfelelt ingerült és bizalmatlan, attól tart, mintha őt mindenki meg akarná csalni. Abdul-Kerim irányában a tetőpontra hágott a szultán elégtelensége. Először a mit a szultán a harostérrel jött rossz hírek következtében tett, az volt, hogy elrendelte Drinápolyban rohamos sietéssel való megerősítését. Ugyancsak a szultán rendelt el 6 zászlóalj önkényes toborzást Konstantinápolyban. Ezek neve: „szultánié“. Kormányköltségen szereltetnek föl. Már jul. 10-ke óta toborzák őket, s mielőtt teljes lesz a 6 zászlóalj, melyekbe keresztények is fölvetetnek, azonnal ezek is Drinápolyba küldetnek.

Abdul Kerim előnyomulása.

Abdul Kerim „támadásából“ és előnyomulásából csak annyi a való, hogy a török csapatok erősen koncentráltatnak Rasgrádba (Karnabad) Ruscsuk és Sumla között.

Nem is volt lehetséges az, hogy Abdul Kerim — mint a török lapok inkább csak egy pium desideriumot fejezve ki, mint tényleg konstátálva, mondák — egyszerre csak Szisztova és Tirnova közt teremjen — Sumlából.

A boszniai lázadók.

A boszniai lázadók a „Pol. Corr.“ táviratilag már jelzett hírei szerint Celebics körül több török falut fölperzselték s Livno előtt a helyőrséget megverték s a fellegrába szorították vissza, melyet ostrom alá vettek. A lázadók a harcban 10 halottat, köztük vezérüket Smilyanicsot s 70 sebesültet vesztek. Másrészt 1000 db szarvasmarha és 300 juh jutott kezükbe.

Az oroszok balkáni kirándulása.

Az oroszok balkáni kirándulásáról a „Standard“ az angol kormány felhivatalos lapja így nyilatkozik:

A napon, midőn a Balkánhegy mellvédét az oroszok átlépték, új fölönása kezdődik azon drámnak, melyben Oroszország és Törökország lehetetlen, hogy egyedül legyenek hivatva szerepet játszani. Anglia nem maradhat és nem fog érintetlenül maradni az orosz hadseregnek Konstantinápolyba nyomulása által. A ki mindig apathiajára számított, félreismerte vérmérsékletét. Most ideje már az igazságot kimondani, akármilyen hatással legyen is az az orosz tervek. Anglia közvéleménye soha sem fogja tűrni, hogy a nemzeti kormány passiv maradjon, ha Konstantinápolyt valamely orosz hadsereg fenyegetné, valamint az sem szándéka a kormánynak, hogy ily eset megtörténne eltűrje.

Nincs párt Angliában, mely ez átadást tanácsolni merné. A föllépés ideje talán nem lesz még holnap vagy holnap után. Lehet, hogy nem is következnek be egyáltalán, tekintettel arra, hogy még akadályok vannak legyőzendők, mielőtt a Konstantinápolyba vezető utat az oroszok elérnék. De nem titkolhatjuk el magunk előtt, hogy a veszély közelebb vonult és hogy azon védve, melyekbe némi bizalmat helyeztünk, kezdenek balul futni ki. Közepette az óra bizonytalanságai és bonyodalmainak egyet mindenesetre bizonyosnak lehet előgádni, s ez az, hogy az angol kormány és az angol nemzet soha sem engedje meg Oroszországnak Konstantinápolyt megszállni.

Táviratok.

Bukarest, jul. 19. Péntek óta most napoként Jaszy felől nagy számú orosz katonaság érkezik Bukaresten át Gyurgyevóba; a románok Kalafattól Cetate felé húzódnak.

Konstantinápoly, julius 18. Aírifi pasa nevezetett ki Savfet pasa helyére külügyminiszternek. Hír szerint további változások várhatók a kabinetben.

Konstantinápoly, jul. 18. A lapok szerint Abdul Kerim pasa hadserege megragadta az offenzívát és Tirnova közt nyomul előre, hogy az oroszok visszavonulási vonalát elvágja. Hétfőn hírszerint 30.000 orosz századfelel részen megtámadta a 10.000 török által védett nikápolyi hadállásokat. Makacs lövéseim után s mindkét részen nagy veszteségekkel az oroszok visszavonultak. — Az oroszok megszállva tartják Kuszteendzset; állítják, hogy Hobart pasa vezeti a Batumba eldöntött hájárat. A miniszterek napoként összejárnak a seraskiri palotában. A szultán elfogadta Aírifi újonnan kinevezett minisztert, ki aztán át-

vette a külügyi hivatalt. Huszein pasa igazságügyminiszter Savfet pasa hadosztály tábornok kíséretében ma Drinápolyba utazott; feladatuk az, hogy intézkedéseket tegyenek annak megakadályozására, hogy a bolgárok az oroszokhoz ne csatlakozzanak.

Konstantinápoly, jul. 18., délutáni 3 óra. Az osztrák nagykövetség dragomája Drinápolyba és Jamboliba utazott, hogy hiteles információt szerezzen az oroszok előnyomulásáról az európai Törökországban. Itt hiteles hírek hiányoznak. Az oroszok állítólag nagy haderővel visszatértek Bajazidba; még mindig Karstól északra állanak, míg Mukhtar pasa Karstól keletre vonult táborba. Az európai harczter eseményeiről semmiféle hivatalos hír nem érkezett. Azon hír, hogy Abdul Kerim serege Tirnova és Sistov közt offenzív mozdulatot tett, nem nyer megerősítést. Később bevonnák a hírt, hogy az oroszok Nikápoly környékén vereséget szenvedtek. Az orosz portyázók hírszerint Jamboli szomszédságába érkeztek. Azon hír, hogy az oroszok Oluit megszállták, eddig nincs megerősítve.

Bécs, julius 19. A „Fremdenblatt“ Aírifi pasa kinevezését a Konstantinápolyban uralkodó határtalan zűrzavar bizonyosságának tekintti; Aírifi kinevezése nem nyújt semmiféle alapot a békére. A hírekből, melyeket a „Daily Telegraph“ Andrassy lemondásáról közöl, egy szó sem igaz.

Páris, jul. 19. Az „Ag. Havas“ jelenti Konstantinápolyból 19-ikéről: Azt állítják, hogy Abdul Kerim pasa a fővezérségtől megfosztott és Ozmán pasa által helyettesített. A hadügyminiszter szintén elbocsátott.

Bécs, jul. 19. A „Pol. Corr.“-nek egy legfelhívatalosabb communiquéja ismételtén óv a szenzációs hírekről, s az „Observer“ azon jelentésére vonatkozólag, hogy a bécsi kabinet abban fáradozik, hogy az orosz kormánynak bármilyen békére való hajlandóságát sondirozza, és hogy ez a kísérlet sikertelen maradt volna, — a „Pol. Corr.“ teljes határozottsággal kijelenti, hogy ez a jelentés egész kiterjedésében szűklőkűdök a tényleges alap nélkül.

Bécs, jul. 19. A „Pol. Corr.“ egy távirata Bukarestből jelenti mai kelettel: A törökök elégették Csernavolat s azután visszavonultak Szisztovába. Az oroszok megszállták Csernavodát s elfoglalták a vasutat. A nikápolyi török foglyok Oroszországba szállítottak.

Bécs, jul. 19. Konstantinápolyból jelentik e hó 18-áról a „Pol. Corr.“-nek: A kormánykezlésben nagy válság uralkodik. Edhem pasa visszavonulása várható. Abdul-Kerim pasa helyett hírszerint Szulejmán pasa veszi át a fővezérséget s annak megérkezéskor Ozmán pasa parancsnok. Achmed Ejub pasát is emlegetik Abdul-Kerim utóda gyanánt. — A városban nagy az izgalom.

London, jul. 19. Két kozák ezred, tizenkét gyalog zászlóalj, husz tábori és négy hegyi ágyuból álló orosz haderő rajtütött Mudir pasán, ki néhány gyalog zászlóaljjal és rendetlen lovassággal Bajazidnál állott. Mudir pasa visszavonult Izmail pasához, ki 2000 lovast, egy üteget és hat gyalog zászlóaljat küldött segítségére, mire az oroszok visszavonulásra kényszerültek.

Páris, jul. 19. A békeküvetítésről szóló bírszei híreket nem erősítik meg. A „Temps“ jelenti egy athenai sürgönyben: Görög önkényes hadosztályok lépték át a határt. A fölkelő mozgalom Thessáliában valószínű. A miniszterium csapatokat mozgósít és önkényeseket fegyverez föl.

Konstantinápoly, jul. 18. Drinápolyba 20.000 rendes katona és tetemes számú önkényes ment el. Drinápoly lakossága nagy tömegben érkezik ide, s a kormány által a köziskolai helyiségekben helyeztetik el.

A Balkán-átkelés.

Az oroszok balkáni átkeléséről a „D. Tel.“ így nyilatkozik:

Föltéve, hogy százezer ember jött át a Dunán, a haderő felénél többre van szükség, hogy a Dunán levő hidhoz vezető ut megvédelessék s az ottmán haderőnek valóban gyengének kellene lenni, vagy a hadviselés módjának kellett volna megváltozni, hogy az okosság megengedhető tegye azt, miszerint az oroszok többi hadereje Adrinápoly felé vegye útját. Mert mi történhetne akkor, ha az ottmákok fölhasználják az ellenség által nyújtott kedvező alkalmat az oldalátadásra. Pérai tudósítónk ugyanazt jelenti, hogy az oroszok egy hadereje átlépőzött a számos hegyesorosok egyikén a Tunzsavölgybe.

Ily mozdulatot csakugyan merészelt egy hadsereg, mely kalandor lovasokban erős, de a Balkánon nagy haderővel való átkelés veszélye oly szembeütköző, hogy ítéletünket e hír fölött függőben kell tartanunk. Jól tudjuk azt, hogy számos hegyi ösvény van a Balkán-hegységen át, melyek a téképen a hegyesorosok sorában nincsenek kitéve. Minden hegyes vidéken léteznek ily ösvények, s meglehet, hogy a muszákak utat találtak a Tunzsa völgybe. De hogy ennek az legyen a célja, hogy az oroszok egy hadtestet Ruméliába küldjenek, mielőtt Ruscsukot ártalmatlanná tennők sikerült volna, ez nem látezik valószínűnek.

De ha az orosz fővezérnyet ennek dacára mégis elhatározta volna, hogy hajlandó mindent kockáztatni csak azért, hogy meglepő sikert

mutathasson fel, bizva abban, hogy ezáltal a szultán idegeire hasson, akkor bizonyos az, hogy a jantraí és Lom melletti csatározás csak arra való volt, hogy a hadmozdulatokat elrejtse. A Biélából kelet felé való előnyomulás lovassággal és gyalogsággal pedig nem czélozhatott mára, mint arra, hogy ezáltal a tiszteletrémelt Abdul-Kerim zavarba hozassák, míg az oroszok főhadereje Tirnovától a Balkán felé tart.

Nikápoly muszka kézben.

Hogy Nikápoly csakugyan muszka kézbe került, nem szenvedhet immár kétséget — bár az újabb jelentések nem állítják, hogy a helyőrség megadta volna magát, hanem azt mondják, hogy elmenekült. Megerősíti ezt a „N. fr. Pr.“ újabb sürgönye is, — mely a következő érdekes tudósításokat közli:

Bukarest, julius 18. Szombaton 25.000 orosz, Krüdener tábornok vezetése alatt megtámadta a a Nikápoly fölött uralkodó magaslatokat; egyidejűleg az oroszok és románok Turnu-Magurelliből, Flamundából és az Olt torkolatától ágyúzni kezdték Nikápolyt, azt teljesen szétrombolva. Ejjel a nikápolyi helyőrség kitértette a várat, s Mizgfun keresztül Szokursinba vonult vissza a viddinuton.

A czár és Nikolaj nagyherczeg közti komoly összenekedést kiegyenlítetté az orosz fővezérnyet, hogy a gyalogság mindaddig nem tolandó előre Tirnovánál messzebbre, míg Ruscsuk teljesen bekerítve nincs. Az oroszok katonai helyzete igen kényelmetlen, mert a törökökhez sehol sem férközhettek. Nikápoly bevételét a törökök, kik a várat megtartani képesek nem voltak, nyilván előre látták. Ezért nem is hagyta hátra semmiféle hadiszert. A vidéket az oroszok igen rosszul tartják megszállva, s megtörténhetett, hogy portyázó basizsuzukok Szisztovától 2 kilométernyire egy orosz tiszteket elfogtak. Ruscsuk irányába a legnagyobb sietéssel újabb csapatokat küldenek. Rasgrad mellett a törökök erősen összpontosulnak. Ütközet várható.

A hőség rekedő s e miatt sok katona esik áldozatul. A szállítási eszközök elégtelensége folytán a sebesültek elszállítására majdnem lehetetlen. A csapatok élemezése az élelmi szereknek egyetlen egy uton való szállítása miatt absolute lehetetlen. Ezen kérdésnek kielégítő megoldása képezi az orosz hadvezérnyetnek legnehezebb problémáját. A hadsereg éhen hal. Egy katonai attaché tegnap ezt jegyezte meg:

„Ezentul Európá tudni fogja, hogy nagy sorok ezen vidékeken nem mozoghatnak.“ Mióta az oroszok ázsiai támadásokból legyőzöttek lettek, Bulgáriában egész élvezettel gyujtogatnak, fosztogatnak, gyilkolnak. Számos falu hever már elhamvadva romokban. Minden nemzetiségű rablók és fosztogatók nagy tömege követi a hadsereget s elpusztít mindent, a mit ez még meghagyott. — A román kérdés még mindig függőben van; tegnap az a hír szárnyalt, hogy egy éles hangú osztrák jegyzék érkezett ide; a hatalmaknak végre föl kellene emelni szavukat, mert a hosszas habozásba beleunt Károly fejedelem, dacolva a hozzá intézett figyelmeztetésekkel, egy zászlóaljat a Duna tulsó felére menesztett át. Az igen kijázanodott nép nem hiszen többé a döntő orosz sikerekben. Az oroszok nem akarják, hogy a románok átkeljenek a Dunán, a fejedelem azonban ezt követeli s Rosetti egybe akarja hívni a törvényhozást.“

Ruscsuk.

A legújabb hírekből ítélve már nem sok idő választ el attól, hogy az oroszok ostrom alá fogják Ruscsukot, a mely ellen működő hadsereget maga az orosz trónörökös fogja vezényelni. Az oroszok még csak az 5-ik hadtest megérkezését várják Gyurgyevóba, hogy ott egyesülve a 11-ik hadtesttel, megkezdhesse, illetőleg elősegítse Ruscsuk csernirozását.

Tájékoztatóul szolgáljanak a következők: A várost egy bastionizozott homlokzat veszi körül, szabálytalan ötszög alakjában 14 térs bástyával, melyeket 400 méter hosszú kurtinák kötik össze egymással. A kerület ily módon 8000 lépést tesz, mely 86 ágyúval van felfegyverezve, s így minden 100 lépésre jön egy ágyú. A keleti homlokzat bástyáit Tache Achmet, Tas- és Kupali-Tábia, a déli homlokzatát Gömlük, Ali-, Eszki-Lom és Minaretsik-Tabiának nevezik. A dunai homlokzaton a legkiválóbb bástya a Tuna-Kále, mely a part fölött uralkodó magaslatokon fekszik. A körsáncz előtt még egy nem igen széles árok fekszik, melyet helyenkint víz alá lehet helyezni. A szélsőzt erődök közül, melyek Ruscsukot mintegy 10.00 lépésnyire kerültkben övezik, legerősebbek a déli és délkeleti oldalán levők, ha a magaslatokat nemcsak a város, de az átellenes part is uralja. E magaslatokon a következők védőművek fekszenek:

Lomon fölül, a déli kerítéstől 700 lépésnyire van a Kun-kapu-Tábia (ennek fölszerelése ismeretlen); 700 lépésre kelet felé még mindig a déli homlokzat előtt van a Levente-Tábia, 36 ágyúval, melyek felében Krupp-félék, köztük néhány 23 centiméteres. A két mellékbatyán van 8 ágyú, s a Levente-Tábiától délre fekvő lunetten 21. A Levente-Tábiától szintén 700 lépésre fekszik ez a szintén magaslatokon van Kocsuk-Lom-Tábia; ez egy zárt földszáncz, 14 ágyúval.

E három véd fedi Ruscsuk déli oldalát; legjelentékenyebb az erődök közül a Levente-Tábia,

ennek elvesztése valószínűleg maga után vonja a többi erődök s magának a városnak elesét is. Fekvése azonban olyan, mely igen hosszas ellenállásra képes teszi. Ez erődnek a két mellékbatyával és lunettel együtt 73 ágyúja van.

A keleti oldalon 1000 lépésre a kerítéstől, szintén magaslaton fekszik a Szári-Bair-Tábia 20 ágyúval s e közt és a Kocsuk-Lom-Tábia közt a Dilán és Kianova-Tábia (ezek fölszerelése ismeretlen.) A Szári-Bair-Tábiától északra van a Bagli-Tábia egy délkeletre nyúló oldalművel; (ezek fegyverze is ismeretlen.)

E közt és a Szári-Bair-Tábia közt óriási gyalogárkok vannak; ezek mögött a magaslatok fokozatosan vadász-árkokkal látrák el. Az északi homlokzaton, mely csak 1000 lépés hosszú, a kerítés előtt 700 lépésre van a Duna mellett a Szálhane-Tábia, s 1200 lépésre északkelet felé a 3 óriási löveggel ellátott Szájd-Tábia csillagsáncz. A várostól dényugatra a Lom balpartján fekszenek a Takhli- és Csiflik-Tábia ütegek, s Ruscsuktól 2 mfőre fölfel folyamentében a pirgozsi ütegek. Minőcz előszámolt művek mintegy 300 ágyút képviselnek.

Abdul Kerim terve.

Wellingtonnak a vasherzozsnek, egy nem rég közzé tett sürgöny- és jegyzék-gyűjteményében van egy 1828-ból eredő haditerv, melyet Mahmud szultán megbízásából akkor egy magas állású külföldi tiszt (állítólag az akkor Törökországban időző Molke porosz őrnagy) dolgozott ki, s mely szakértők állítása szerint jelenleg is alapját képezi Abdul Kerim pasa hadműveleteinek.

Az említett terv így hangzik: Védőkezéskor sikere első sorban azon rendszabályoktól függ, melyek Sumla megtartására tételnek s a Viddinben levő csapatok célszerű felhasználásától. E két pont, úgy szólván, sakkban tartja a harcot a Dunánál, s minél tovább nyomul az ellenség Ruméliába annál nagyobbakká válhatnak az ezen két pont által okozható veszteségek. A czél az: nem fogadni el nyílt csatát, hanem veszélyeztetni az orosz közlekedési vonalakat, s erre minden dunai erő képes, a mig teljesen körül nincs zárva. Minél mélyebben nyomul az ellenség az országba, annál kényszerítőbb lesz annak szükségessége, hogy a viddini hadsereg, mely nem lehet elég erős a Dunán átkeljen. Nem kell az ellenséget fölkeresni, hanem át kel. met-szeni főereit, mielőtt az összeköttetés a Dunával meg van szakítva.

Ha tehát a pasának sikerül Viddinből Oláhországban, vagy Ruscsuknál ez összeköttetésekre vetni magát, akkor a játék nyerve van. De előtevés sikerültének elengedhetetlen feltétele, hogy a viddini hadsereg nagy mozgékonyasággal, s a Sumlában és környékén levő csapatok bátor kitartással bírjanak. Ha ez utóbbi helyen 50.000 ember van együtt, akkor e hadállás legalább is két hónapig meg lehet tartani. A meddig itt kitartotok, az ellenségnek is ott kell maradni, vagy legalább haderejének nagy részét ott tartani. Ha ez ott maradó rész csekély, akkor ki van töve a megsemmisítésének, ha pedig jelentékeny számmal bír, akkor a Ruméliába áttörő rész nem elég erős, hogy erőlyesen folytathassa a támadást. Az előnyomuló hadseregnek egy töredéke mindenesetre kevésbé veszélyes, mint az egész.

Ha azonban Sumlát földadjátok, akkor az egész ellenséges sereggel álltok szemben. A meddig Sumla török kézen van, Konstantinápolyt veszély nem fenyegeti, még ha Drinápolyig is előnyomulnak az oroszok.

Ha azonban Sumlát a török had földadja, az a kérdés, merre kell akkor vonulnia. Konstantinápolyba vonulni hajos, mert az ellenség egész haderejével nyomom követ titeket, s a helyett, hogy szétforgácsolnátok támadását, központositjátok. Másrészt áll azonban a dolog a Maricza-völgybe való visszavonulás által. Az ellenséges hadsereg felének akkor is követni kell az elvonuló törökséget, a fennmaradó ellenséges haderő pedig sokkal gyengébb ekkor, hogysem Konstantinápolyba mehessen.

Eközben elmúlik az év s az oroszok kénytelenek lesznek a visszatérésra gondolni. Tehát: Nem kell csatába bocsátkozni a támadó ellenséggel, hanem erejét kell szétforgácsolni, csapatait folytonosan nyugtalanítani, a Dunánál megmaradni, s az ellenség visszavonulási vonalára annyi csapatot vetni a mennyit csak lehet. Ezek a ti védelmi háborutok alapelvei. Az éghajlat, az erőfeszítések és betegség felét kiirtják az ellenséges hadseregnek, mielőtt még a hadjárat bevezetnének.

Az erd. rom. kath. statusgyűlés.

Gyulafehérvárt 1877. jul. 18-án. Mai nap 11 órakor a püspöki terem a statusgyűlési tagok és számos hallgatók által zsufolással megtöltve megjelent a püspök s nagy éljenzéssel fogadtatt, ki is előbb isten segélyét kérvén le az égből, hogy a gyűlés biggadszággal és eredménynyel végezhesse teneadit, üdvözli a jelenlévőket és a statusgyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

A verificatio ügyében miután br. Apór Károly, Gidófalvi Géza szebeni tanár, Beke Antal és Gergely Ignác kanonokok mint bizottság ez ügyben kiküldetnek, püspök úr ó nagyméltósága indítványára a tárgyalás alapjait a püspöki meghívóban kijelölt tárgyak ugyanazon sorban előgadtattak.

Összeszámlítás után kitűnt, hogy a meghívott 128 világi és 59 egyházi képviselő közül megjelent a gyűlésen: 44 világi és 46 egyházi képviselő.

Mielőtt most a tárgysorozatban foglalt ügyek megbeszéléséhez fogott volna a gyűlés, felállott br. Józsika Lajos világi elnök, és indítványozza, hogy a gyűlés mint testület, a pápához mint minden katolikusok fejéhez az iránta érzett tisztelet kifejezése tekintetéből, bár kissé későn pápasága ötven éves jubileuma alkalmából hódoló feliratot intézzon. A püspök ezen indítványt, mely azonnal s általános lelkesedés közt már elfogadtatott, commentálja s megjegyzi, hogy az egyházmegye már megtette ezt számos egyházi és világi hívó aláírásával, de a mostani egy testületnek idővölete s ennél fogva erőteljesebb és meghatározóbb; meleg szavakban köszönte meg a ragaszkodásnak e nyilvánítását s a felirat megírására Lőnhardt Ferencz prépost és Finály Henrik egyetemi tanárt kéri föl.

Ezután Páll Sándor igazgatótanácsai alelnök kért szót, s indítványozta, hogy tekintettel Haynald Lajos kalocsai érsek úrnak hazafiai és egyházi, de kiválólag az erdélyi egyházmegye iránti felejtethetetlen érdemeire, püspökságának 25 éves jubileuma alkalmából hozzá üdvözlő feirat intézessék. Az indítvány nemcsak elfogadtatott nagy lelkesedés közt, de a felirat átadása Lukács Béla, Molnár Antal, Gábor Péter, Boér Antal képviselők, Barts Ferencz és György István kanonokokra mint küldöttségre bízott.

A tárgysorozat kerülően szőnyegre, püspök úr felhozta, hogy a tárgysorozat némely pontjait egy bizottság tárgyalhatja, de különösen a meghívó 3, 9 és 4-ik pontjának utóbbi része olyanok, melyek az egész gyűlés általi mélyebb tárgyalást igénylik, mert ezen ügyekben feliratok lesznek készitendő, melyeknek elkészítése időt igényel, minél fogva br. Apór Károly elnöklete alatt Miklós Mihály, Gál János, Gábor Péter, Molnár Antal, Cseh, Finály Henrik, Gál Domokos, Farkas Lajos, Avéd Jákó, Paal Gyula bizottsággal küldetnek ki, s a teljes gyűlés megkezdte a fennbbs elsorolt pontok tárgyalását.

Szóba kerül először is az 1876-iki statusgyűlésen az erd. r. kath. elemi tanítók javára szervezett önálló nyugdíjalap létrehozását meg nem engedő miniszt. leirat.

E leirat tárgyalása alatt valószággal sajnálkoznom kellett, hogy nem vagyok gyorsiró, hogy szóról-szóra idézhetném a leirat szövegét úgy, mint az ezen teljes joggal megbotránkozott szónokok szavait.

A leirat egyszerűen betiltja a feltérjesztett nyugdíj-alapszabályokat s ezen eljárás indoklásul felhozta, hogy a törvénynyelv emelt állami nyugdíj-szabályzat 31-ik pontjával ezen feltérjesztett szabályzat ellenkezik, habár az előnyösebb az államánál; hogy ha ezt engedélyezné, maga az állami nyugdíj-alap illusziussá válnék, s 3-szor hogy ha a gymn. tanárok is ezen alaptól húznak nyugdíjakat, akkor az alap maga, mely egy bizonyos célra rendeltetett, más célra is felhasználva volna, mi az alapítók intenciójával ellenkeznék.

Püspök ur a ministeri leiratban egy veszélyes elvnek t. i. a centralisációnak, más szóval az iskolák monopolizációnak rejtőzését veszi észre. Fogadja el ezen elvet bármely státusz, de a cath. egyház soha el nem fogadhatja. Ezen elv és ennek alapján a czél, hogy a kath. tanítókat a többi jogkormányági intézetek között a nyugdíjintézet által is magához édesgesse s bennök eszközre találjon, indította a kormányt a nyugdíjszabályzat visszantartására. Nem lehet a statusgyűlés célja a fennbbsi elveket most megdönteni akarni, megdönti azokat majd maga a társadalom, jelenleg hivatása a statusgyűlésnek egy a ministerhez teendő feliratban kifejtieni, hogy igen is van joga a státusznak eddig is már fennállott nyugdíjintézetét fentartani és szabályozni, ezt ama 31-ik cikkely sehoggy sem gátolhatja. Addig is, míg ezen felirati válasz érkeznek, azon tanítók, kik a tanulmányi alapokból segélyeztetnek vagy abból semminemű jövedelmet nem húznak, belépethetnek az állami nyugdíjintézetbe, de ezen alapok egyike sem érzi kötelezettnek magát az illetéket fizetni utánok.

Hasonló, avagy keveset különböző értelemben szólhat a dologhoz Veszely Károly önálló indítványával, Gál János, Boér Antal, Miklós Mihály, Eltes Károly, de legnevezetesebb Molnár Antal nyilatkozata.

Szerinte, midőn a nyugdíjszabályzat ügyében az igazgató-tanácsi referens az erdélyi romkath. országgyűlési követekkel a ministernél volt, úgy nyilatkozott, hogy ha a már létezett alap, minőrl itt szó van, a törvényes időben bejelentetik, semmi kifogást tenni nem lehet. Épen ezért most megütözköz hallja a minister ellenkező rendeletét. Elmondja az államnyugdíj törvény alkoztatók uralkodott fölfogást, melynél fogva szabod, sőt első sorban szükséges társadalmi uton intézkedni a nevelés-oktatás szükségéről s az állam csak pártol ott, hol a társadalom a szükségleten nem enyhíthet.

A felirat elkészítésére Simon Elek, Molnár Antal, Boér Antal és Veszely Károly küldetnek ki s expedienstul a kath. tanítókra nézve, kiket az állam nem várva be, mig főigazgatóságával és pátronusával ezen ügyet elintézi, kegyetlenül

Pályázat.

A felvinczi állami elemi népiskolánál rendszeresített **tanítói** állomásra 400 frt. fizetés, szabadlakás, esetleg 100 frt. lakbér élvezettel; **tanítónői** állomásra 300 frt. fizetés, szabadlakás, esetleg 100 frt. lakbér élvezettel, ezennel pályázat hirdetettik.

Felhívotnak pályázni ohajtók, hogy szabályszerűen bélyegelt, képesítési okmányokkal ellátott folyamodványait **idei augusztus-hó 8-ig**, alóírt tanfelügyelőhöz adják be.

Tordán, 1877. július 19-kén.

MOLDOVÁN GERGELY,
torda-aranyosmegyei k. tanfelügyelő.

Sz. 2461. — 1877.

(217)

(3—3)

kir. ú.

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. ügyészség felügyelete alatt álló kolozsvári kir. törvényszéki bírón, s ezzel egyesített kolozsvári kir. járásbírói fogház, úgy nemkülönben a fogház felügyelői lakás, börtönőri lakások fűtésére, valamint a rab ruha mosatására az 1878-dik év január 1-étől, azon év utolsó napjáig mérnöki megállapítás szerint szükségeltető mint egy **177 köb méter tűzifa szállítására** ezennel az árlejtés közhírre tétetik.

Árlejtés helyéül a kolozsvári kir. ügyészség hivatali helyisége (belfarkasutca 12 sz. a.) megtartási napul pedig **1877-ik év augusztus 23-diki d. e. 9 órára** tűzetik ki. Kiküldési árul köb méterenként 2 frt 92 kr. állapították meg, s az összes 516 frt 84 kr. kiküldési árnak 10%-ja a tárgyalásnál részt venni akaró vállalkozó által bánapenzül leteendő.

Zárt írásbeli ajánlatok, az árlejtésre kitért óráig a kolozsvári kir. ügyészségnél elfogadhatók.

Írásbeli ajánlatnál az ár, melyért a vállalkozó, a vállalat elfogadására magát kötelezi, nemcsak számmal, hanem betűvel is határozottan kiírandó; különösen kitéendő az is, hogy az ajánló az árlejtési feltételeknek magát minden kivétel nélkül aláveti, s végül az árlejtési hirdetményben meghatározott bánapenz, az ajánlatot tartalmazó csomaghoz melléklendő.

Az árlejtés alapját képező vállalati feltételek, a hivatali órákban alóírt kir. ügyészség hivatali helyiségében megtekinthetők.

A kir. ügyészségtől. Kolozsvárt, 1877. július 10-kén.

Kir. ügyészi helyettes: BODOR LASZLÓ, kir. alügyész.

Sz. 2462. — 1877.

(278)

(3—3)

kir. ú.

Hirdetmény.

Vonatkozással a mai napon innen 2461. sz. alatt kiadott hirdetményre közhírre tétetik, hogy a kolozsvári kir. ügyész és hivatali helyisége fűtésére, az 1878-dik évre szükségeltető 22 köbméter kemény tűzifa szállítására, az árlejtés a kir. ügyészség hivatalában (belfarkasutca 12. sz. a.) ugyancsak **1877-dik év augusztus 23-kán d. e. 9 órákor** fog megtartatni.

Bánapenzül 6 frt 40 kr. teendő le, az árverezési feltételek pedig a hivatali órákban ott megtekinthetők.

Zárt ajánlatokra a **fenn vonatkozott hirdetmény** irányadó. A kir. ügyészségtől. Kolozsvárt, 1877. július 12-kén.

Kir. ügyészi helyettes: BODOR LASZLÓ, kir. alügyész.

(254)

6—8)

CSIKI TESTVÉREK

Kolozsvártt

bel- és külföldi

természetes

ásványos gyógy

vizek

legnagyobb

raktára.

Sorsjegyek

kisorsolható értékpapírok

minden birtokosaihoz!

Mintán múltbéli időkben a gracz-győri 6096 sorozatú, 5 számú és 4690 sorozatú, 9 számú sorsjegyek egyenként

ezüstben **75,000 forint**

két főnyereményének szerencsés nyertes főtelteltük, s ez által őket az évek óta bevértő p. a birtokba jutattuk, ajánljuk minden sorsjegy- és kisorsolható értékpapírbirtokosnak, hogy a sorsjegyek utánadé-e végett

Los-Revisions-u. Nachschlage-Bureau.

Stadt, Kärntnerstrasse, 14, 1-ső emelet,

ezüldi iradathoz forduljon, mert mindenféle sorsjegyek sok fő- és melléknyereményei még nincsenek felvéve, a pénz pedig a nyertes számára letétben hever.

Az utánadéért egy sorsjegy után 2 kr. számítunk, s levél melléti felelet esetében csak postabér kiadásuk megtérítési igényeljük, ködjük tehát megkeresésüknek a megfelelő összeget levélbélyegeken mellékelni.

Az „Allg. Verlosungs-Zeitung“ igazgatósága

Bécs. I. Kärntnerstrasse 14, 1-ső emelet.

császári királyi

osztrák

(275)

(8—30)

1839-ki államsorsjegyek,

melyekre az 1877-ki szeptember 1-én leendő húzáson nyereményeknek kell esniök.

1 egész 1839-ki állam-sorsjegy	900 ft.	1 egész, a legkisebb nyereményt kizárva	450 ft.
1 ötöd	175 ft.	1 ötöd	90 ft.
Ez utóbbinak fele	90 ft.	Ez utóbbinak fele	45 ft.
1 negyede	45 ft.	1 negyede	23 ft.
1 tizede	19 ft.	1 tizede	12 ft.
1 húszada	10 ft.	1 húszada	6 ft.

Nyeremény húzás szeptember 1-én, összesen nyolcz millió forintot meghaladó nyereménnyel.

Főnyeremény 280,000 forint!

Egyes szerencsésrésztvevők még be nem zárt sorsjegy-csoportokból 8—17 kibúzótt sorozattal 10 és 20 forint havi részletfizetés mellett, melyeknek legkisebb nyereménye is be fog számítani; ezekre nézve programmal ingyen és bérmentesen szolgálunk. Minán ilyen sorsjegyek főlemelt ár mellett is alig kaphatók, további ár-emelkedésök biztos kiállításban van, azért azok gyors megvásárlását tanácsoljuk.

Nytirai és társa, Bécs, Kärntnerstrasse 16, vas-ház.

Kolozsvártt kaphatók Stein Jánosnál.

SCHÖN J.

Börönd- és bördizművek gyárában

Budapest, Gizellatér Haas-féle palota

elkészültek mindenféle legújabb

uri és női utazóböröndök, utazó-készításkák

pipere berendezéssel és asztalkák

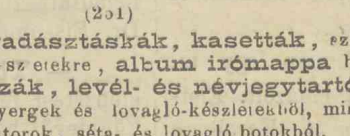
új felfújható utazó-paplanok és

vankosok,

küldönc- és női készításkák, plaid

és mosó-rouletek,

mindennemű

vadásztáskák, kasetták, ézvarok, ékszeres, illatszerek, zsebkendők, kesztyűk- és varró

készek, altum irómappa berendezéssel és a nélkül, legyezők, szívtartók, tárc

czák, levél- és névjegytartók stb. továbbá nagy rakomány van mind neműi valódi angol

nyergek és lovagló-készletek, minden hozzártartozó szükségletekkel stb. lovagló-köcs és hajó

o-török, séta- és lovagló botokból.

Vidéki megrendelések a legpontosabban és legbiztosabban eszközölte-rek

Az előpataki hajtó pezsgő-porok

magukban foglalják a híres előpataki gyógyforrások oldó vagy alkatrészeit.

Kiűnő hatása van e poroknak a gyomorhurubban, csömörben, étvágytalanságban, gyomorpufladásban, emésztési gyengeségben, mell-gésében, máj- és lépdagadban, eped-gulás, sűrűség és epékövek ellen, sárgaságban, sörvéstben, székörben, vi-körben, aranyérben, a vese húgyhólyag és húgycső hurujában, vese- és húgykővek képződése ellen, az anyaméh idült takarjában, fehértályában, székülésben, fő- és mellhezi vértörölésben.

E porok hatása tetemesen felülmúlja a költséges **Karlsbadi só- és Seidlitz-porok** hatását.

ÁRA egy 12 adagot tartalmazó skatulának használati utasítással 80 kr.

Főraktár Brassóban: Száva Gerő gyógyszerésznél.

Azon urak, kik e porokból valamelyik betegségük ellen hatékonyt kívánnak tartani 12 skatula meg rendelésnél 30% kedvezményben részesítt-tnek.

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi,

ha minden doboz címlapján a sas és az én sokszorosított czégem van

nyomva.

Büntető bírósági ítéletek ismételtlen constalták czégem és védjegyem meghamisítását, azért óva intem a közönséget az ilyen hamisítványok vásárlása ellen, minthogy azok csak ártás-ra vannak számíttva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben kapható az x szel jelölt czégek-nél.

Franczia borszesz sóval.

A legmegbízhatóbb önégyelőző szere a szenvedő emberiségnek minden belső és külső gyuladással a legtöbb betegség ellen, mindennemű sebestől-ek fejt, ül- és fogfájás, régi sörvek és nyílt sebek, rákfekélyek, úszék, szemgyuladás, mindennemű qónulás és aszülés stb. stb. ellen.

Úvegekben használati utasítással együtt 30 kr. o. é.

Valódi minőségben a f-szel jelölt czégek-nél.

Dorsch-halmaj-zsirolaj

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában.)

Ezen halmaj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló faj között az egyedüli, mely orvosi célokra használható.

Ára egy liternek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a f-szel jelölt czégek-nél.

Raktárak. Kolozsvártt: (x*) Valentini Ad. gyógyszerész. (x*) Wolf Ján. gyógyszer. (x*) Dr. Hintz György, gyógyszer. (x*) Székli Mihály, gyógyszer. Beszterezén. (x) Lang Károly, gyógyszer. Décsen. (x*) Krémér Samu Déván. (x) Lengyel György gyógyszer. Dicső-Szent-Mártonban. (x) Fischer Ede, gyógyszer. Szegedben. (x*) Müller K. gyógyszer. (x*) Thalmyer F. (x*) Reissenberger A. F. Szászsebesen. (x) Reinhardt J. C. Szerdahelyt. (x) Schimert F. gyógyszerész. Zalatna. (x) Mihályes S. gyógyszerész urán. Segesvárt. (x) Teutsch J. B. urán. Brassóban. (x*) Fabik Ede gyógyszerész urán.

Pagliano-szőrp.

egyesen Florenzából hozatva, vértisztító hatása miatt általánosan ismeretes, 1 üveg ára 1 frt. — 1 ládát 12 üveggel 10 frtnak postautalvány általi beküldése mellett, bérmentesen küld meg.

MOLL A, cs. k. udvari szállító Bécsben, Tuchlauben 9 sz.

(85) (16—33)

Tűzifa-raktár Kolozsvártt,

a Csontlisztgyárnál és ezzel szembe a Vasutnál

4 köbméter tűzifa 12 frt. — kr. a házhoz szállítva

2 köbméter tűzifa 6 frt. 50 kr. a házhoz szállítva

egy régi 61 tűzifa 10 frt. — kr. a házhoz szállítva

egy régi 61 felaprított 12 frt. 50 kr. a házhoz szállítva

egy egész vasuti kocsi 60 frt. — kr. ott helyt.

A valódi jó mértékről, az ölel

tönnött rakasáról és a fa jóságáról

a tisztelt yevő a raktári helyiségben mindig meggyőződést szerezhet.

Rendelvények elfogadhatók ott helyt a raktárban, továbbá

VEISZ JÓZSEF üzletében, valamint lakásomon, fapiaczsaor 2-dik szám.

Tisztelettel:

Szentjánosi Ferencz.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda bettivel Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Csodálatosak a természeti erők

ha azokat helyesen felhasználjuk.

Bojtorjángyökér-esszencia,

a legújabb idők óta legjobb szer mindennemű haj-zásra nézve, s általában eszközölt összpontosítás-óta a benne levő hajttermelő anyagoknak, feltűntet okos csodaszerré lön, úgy hogy még 15 éves fiatal férfiak is néhány nap alatt buja szakállt nyertek. Ennek bizonyítéka, hogy felszólítottam, azon helyekre nézve, a hol a haj, vagy szőr kellemetlen, elvígáztatot ajánlani, mert a bekennt helyeken, ha még soha sem is mutatkozott rajtok haj, vagy több éves kopacsság után, hatása biztos és meglepő gyors. Haj-hullás ellen rögtön hat, még a „Wiener Medizinische Zeitung“ is úgy nyilatkozik felőle, hogy a bojtorjángyökér-esszencia legjobb minőségben csupán a természet-nél Winkelmayer J.-nél kapható.

Egy kis palack ára több nyelven levő használati utasítással 90 kr., postán küldéssel a göngyért 10 kr.ál több.

Továbbá ugyanott mindenféle bojtorjángyökér készítmény valódi minőségben kapható: u. m. Bojtorjángyökér-kenőcs és bojtorjángyökér-olaj, szép bujásd fennfentására, valamint a hajnak szép fény és jólállás köl-csönözésére, 1 tégely hajkefésére 50 kr., 1 üveg olaj ára 40 kr. Bojtorjángyökér-brillancia, a szakáll ápolására, s annak legyűn és ruganyosan tartására, val-lavint szép alak eszközésére, 1 tégely 40 kr. Bojtorjángyökér-pórád, a hajszál felépítésére, 1 tégely 20 kr. Athénei-víz (Eau-Athénienne), legjobb és legbiz-tosabb sz-r az alkalmatlan hajkorpa kiirtására, 1 üveg ára 50 kr. Furgin, tiszta növényi szer, szürkült haj, vagy sem a körmet, sem a bőrt nem fogja meg, s igen egyszerűen használható. 1 üveg ára 1 frt. — nálati utasítás különféle nyelven minden czikkhez mellékelve van.

Központi szállító-telep,

hova mind-m írásbeli megrendelés intézendő,

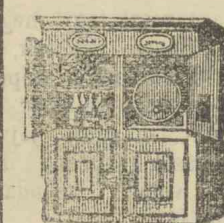
Winkelmayer J.

Bécs, VI. Gumpendorferstrasse 159 és Stumpergasse 13.

Fióktelep: Hauptner H. (török szék) Bécsben, Schottentorg a Gumpengasse szegletén.

Pesten: Török H. J.-nél, Kráytzcsa 7. sz. alatt.

Jegyzés. Valamint mind-m jeles gyártmány, úgy ennek is megismeréti a hamisítását, ké-retik tehát vá-árlás alkalmával határozottan Winkelmayer valódi bojtorjángyökér-készítményeit követelni.

Bollinger Ferecz

hordozható jegginczek gyára

Bécsben,

ajánlja elismert legjobb szerkesztő és

hűtő-készítéket

sör, víz, tej, vaj, nyers hús hűtő-ére; ételhűsítőket használatok számára, fagyaláló gépeit, fagyalt tartóit; teljes italmérési sze-relvényeit, pezsgő csapjait a legújabb szerkesztés szerint. Képes Árjegyzékkel ingyen szolgál.

Megrendések a fővári telephez

Bécs, Wieden, Heumühlgasse 2 sz. a. intérendő.

(107)

(17—20)

Stein János

könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt

kapható:

Egy az Isten.

Regény. Irta Jókai Mór A hat kötet ára 6 frt.

Döntvénytár.

Magyar kir. Curia semmitőszéki és legfőbb ítélőszéki osztályának elvi jelentőségű határozatai.

Gyűjtötték: Dárday, Gallu és Zlinszky XVI. folyam.

Ára 2 ft.

Tárgymutató

a döntvénytár (magyar kir. Curia semmitőszéki és legfőbb ítélőszéki osztályának elvi jelentőségű határozatai)

I—XV. folyamához.

Gyűjtötték: dr. Dárday, dr. Gallu és Zlinszky Imre.

Kötve 3 frt 60 kr.

Gazdasági olvasmányok

minden rendű gyakorló és tanuló gazdák számára.

Összeállították: Sporzon Pál és Ebner Sándor.

Ára kötve 1 frt 20 kr.

A humanitás bálvány, vagy a szabadkőművesség pozitív része.

Okmányok alapján Pachtler G. M. Ára a 2 kötetnek 3 frt.

Szemelvények görög remekirókból.

Gymnasiumok számára összeállította, magyarázó jegyzetekkel és szótárral ellátta Szamosi János. Ára 1 frt 20 kr.

Havasí rózsák.

Lyrai ciklus. Irta Versényi György. Ára 1 frt.

A Duna buápesti szakaszának szabályozása.

Irta dr. Hunfalvy János. Ára 1 ft 20 kr.

Róma alapítása és hőskora.

Irta Áldor Imre. Ára 40 kr.

Nagy Lajos király uralkodása.

Hazai történetírók nyomán írta dr. Toldy László. Ára 40 kr.

Augustus római császár története.

Irta Áldor Imre. Ára 40 kr.

Kereszt és félhold,

vagy a mórok Spanyolországban.

Irta Áldor Imre. Ára 40 kr.

Vidéki megrendelések azonnal és a legponto-sabban teljesíttetnek utánvét mellett. Legcze szerűbb azonban a kívánt könyvek árát postautalvánnyal előre beküldeni, mely esetben a könyvek árán felül még 10 kr. küldendő a fuvarlevél és csomagolásért.